

Programa de l'assignatura "Política criminal"
Curs 2007-2008
(VALIDAT PER AL CURS 2008/09)
Professor responsable: Dr. Joan Baucells Lladós

Competències del/la llicenciat/da en criminologia	
Codi	
A1	Domini de l'anglès, com a mínim, passiu.
A2	Accès, comprensió i síntesi d'articles especialitzats en revistes nacionals i internacionals de criminologia. Resum de la literatura científica sobre un determinat tema criminològic o polític-criminal.
A3	Capacitat per a utilitzar els principis i valors constitucionals com a paràmetres d'orientació dels poders públics.
A4	Capacitat per al tractament de fonts jurídiques (legals, jurisprudencials i doctrinals).
A5	Adquisició de consciència crítica en l'anàlisi del sistema penal.
A6	Desenvolupament de l'oratorïa jurídica. Capacitat d'expressar-se oralment davant d'un auditori
A7	Accès, comprensió i síntesi de les estadístiques criminològiques (delictes/victimització/processos/penes/víctimes).
A8	Capacitat per a utilitzar la xarxa informàtica en l'obtenció d'informació i comunicació de dades jurídiques i criminològiques.
A9	Coneixements d'argumentació jurídica.
A10	Elaboració d'un projecte d'investigació sobre una problemàtica criminològica.
A11	Entrevista estructurada a un actor del sistema penal (delinquent/víctima). Assessorament –jurídic, recursos socials- a infractors i víctimes de la delinqüència.
A12	Elaboració d'un programa de prevenció primària/secundària o d'atenció a víctimes.
A13	Coordinació d'una execució d'un programa de prevenció primària o secundària o d'atenció a víctimes.
A14	Mediació en conflictes individuals i grupals.
A15	Elaboració d'un informe psico-social (criminològic) sobre una persona.
A16	Execució d'un programa de rehabilitació –psicològic, educatiu, social- sobre una persona.
A17	Elaboració d'un document jurídic relatiu a execució de penes i mesures de seguretat.
B1	Aprendre a aprendre.
B2	Resoldre problemes de forma efectiva i prendre decisions.
B3	Aplicar pensament crític, lògic i creatiu.
B4	Treballar de forma autònoma amb iniciativa.
B5	Treballar de forma col·laborativa.
B6	Comprometre's amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional.
B7	Comunicar-se de manera efectiva i amb assertivitat a l'entorn laboral i com a ciutadà.
B8	Capacitat d'anàlisi i síntesi.

- B9 Capacitat d'organització i planificació.
 C1 Utilitzar com a usuari les eines bàsiques en TIC.
 C2 Expressar-se correctament (tant de forma oral com escrita) a la llengua pròpia

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura « Política criminal »			
Objectius	Competències		
Comprendre les ideologies i finalitats politico criminals subjacents darrera de les diferents institucions i reformes penals.	A4 A5	B3	
Conèixer el concepte de política criminal i les diferents opcions politico criminals existents.	A2 A4	B1	
Saber valorar les diferents opcions politico criminals.	A5	B2	
Aprendre a organitzar i a planificar el curs per tal de poder abordar tot el temari		B9	
Prendre consciència de la incidència de la bona argumentació oral i del raonament en la pràctica professional	A10	B6 B7	C2
Appreciar els avantatges de l'autonomia en els processos de treball i d'aprenentatge i implicar-se en l'autovaluació		B1 B4 B9	
Ser capaç de redisenyar alternatives a les vigents polítiques criminals		B8 B3	
Utilitzar bases de dades i recursos electrònics en l'àmbit de la política criminal.	A7 A8		C1

Planificació			
	(*)Hores a classe	Hores fora de classe	Hores totals
Activitats Introductòries	2	0	2
Sessió Magistral	14	0	14
Estudis previs	0	54	24
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	17	0	17
Atenció personalitzada	0	2,5	2,5
Proves de Desenvolupament	2	0	2
Proves objectives de preguntes curtes	2	0	2
Proves objectives de tipus test	1,5	0	1,5
Descansos previs i intermitjos	5,5	0	5,5

Temari

Bibliografia obligatòria

Tema 1: Aproximació al concepte de política criminal.
Dijous, 4 d'octubre.

Tema 2: Relacions i diferències entre Política criminal, Criminologia i Dret penal.
Dijous, 11 d'octubre.

Tema 3: Models de política criminal contemporanis. Crisi del model polític criminal de l'estat social i noves tendències polític criminals.
Dijous, 18 d'octubre.

Tema 4: La societat del risc.
Dijous, 25 octubre.

Tema 5: El dret penal de l'enemic.
Dijous, 15 de novembre.

Tema 6: El dret penal de la seguretat.
Dijous, 22 de novembre.

Tema 7: La discussió polític criminal a l'estat espanyol.
Dijous, 29 de novembre.

Tema 8: Política criminal i sistema de penes.
Dijous, 13 de desembre.

Tema 9: Política criminal sobre drogues.
Dijous, 20 de desembre.

Tema 10: Política criminal i violència de gènere.
Dijous, 10 de gener.

Tema 11: Política criminal i immigració.
Dijous, 17 de gener.

Borja Jiménez,E. Curso de Política Criminal. Tirant lo blanch. València. 2003. Pág. 21 a 25.

Cid,J.-Larrauri,E. Teorías criminológicas. Bosch. Barcelona. 2001. Pág. 11 a 31.

Garland,D. La cultura del control. Gedisa. Barcelona. 2001. Capítol I i V.

Mendoza,B. El derecho penal en la sociedad del riesgo. Madrid. Civitas. Pág. 23 a 118.

Cancio,M. Derecho penal del enemigo. 2ª ed. Thompson-Civitas. Madrid. 2006. Pág. 57 a 152.

Silva Sánchez, J.Mª i altres. "La ideología de la seguridad en la legislación penal española presente y futura" en Agra i altres (ed.) La seguridad en la sociedad del riesgo. Un debate abierto. Atelier. Barcelona. 2003.

Silva Sánchez,J.Mª La expansión del derecho penal. B de F. Montevideo-Buenos Aires. 2006. Pág. 1 a 188.

Cid,J.-Larrauri,E. "Penas alternativas y delincuencia violenta" en Cid,J.-Larrauri,E. (ed.) La delincuencia violenta ¿prevenir, castigar o rehabilitar?. Tirant lo blanch. València. 2005. Pág. 13 a 44.

González,C. "Política(s) criminal(es) en materia de drogas (Prohibicionismo vs. reducción de daños" en Larrauri, E. (Dir.) Política criminal. CGPJ. Madrid. 1999. Pág. 233 a 295.

Laurenzo, P. "La violencia de género en la ley integral" en <http://criminet.ugr.es/recpc/07/recpc07-08.pdf>

Baucells, J. "El derecho penal ante el fenómeno inmigratorio" en Revista Aranzadi de Derecho y Proceso Penal. 13-2005. Pág. 45-62.

Metodologies	
	Descripció
Activitats Introductòries	<p>Les dues hores de la primera sessió es dedicaran a aclarir els objectius, la metodologia i els criteris d'avaluació de l'assignatura. L'assistència per part de l'alumne a aquesta sessió és molt important perquè, no només s'aclariran tots els dubtes relatius a aquests aspectes, sino que també es presentarà l'espai moodle de l'assignatura on l'alumne es desenvoluparà durant tot el curs.</p>
Sessió Magistral	<p>Durant la resta de les 11 sessions (els dies 1 i 8 de novembre i 6 de desembre són festius), el professor dedicarà els primers 75 minuts de classe a desenvolupar el contingut dels diferents temes del programa.</p> <p>A través d'un calendari que l'alumne tindrà a la seva disposició des del primer dia de classe, es coneixerà amb suficient antel.lació el tema que es desenvoluparà cada setmana.</p>
Estudis previs	<p>L'alumne haurà de llegir abans d'assistir a classe la bibliografia recomanada per cada tema de manera que, a partir de la intervenció del professor pugui aprofitar la classe per aclarir dubtes i formular qüestions.</p> <p>Es tracta, en definitiva, que l'alumne no es limiti a prendre apunts, sino que -havent treballat pel seu compte el tema- aprofiti la sessió per aprofundir en els coneixements.</p>
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	<p>Formulació, anàlisi, resolució i debat d'un problema o exercici relacionat amb la matèria de l'assignatura.</p>
Atenció personalitzada	<p>Tutoria personalitzada amb el professor per poder comentar la seva progressió en l'avaluació</p>

continuada.

Avaluació continuada		
	Descripció	Qualificació
Sessió Magistral	L'assistència a classe és obligatòria en un 70% de les sessions, és a dir, a 8 sessions de les 11 anuals.	<i>Conditio sine qua non</i> per aprovar l'assignatura
Estudis previs	L'alumne haurà de llegir abans d'anar a classe la bibliografia recomenada. D'aquesta manera podrà aprofitar la classe per aclarir qualsevol dubte a classe. Entre aquests estudis previs i els apunts presos a classe podrà resoldre els problemes de la part pràctica de la classe i superar les proves d'avaluació que es faran al final de la mateixa.	(veure "resolució de problemes" i "proves")
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Es valorarà la participació de l'alumne en el debat posterior al material treballat (exposició oral, demostració d'assimilació dels coneixements fonamentals, argumentació científica, etc...)	fins a 4 punts de la nota final
Proves de Desenvolupament	Al final d'algunes de cada sessió, es dedicarà mitja hora a fer petites i variades proves d'assimilació dels coneixements desenvolupats en aquella sessió i preparats amb antelació per l'estudiant. En quatre de les sessions consistirà en una pregunta per desenvolupar.	Fins a 6 punts de la nota final
Proves objectives de preguntes curtes	Al final d'algunes de cada sessió, es dedicarà mitja hora a fer petites i variades proves d'assimilació dels coneixements desenvolupats en aquella sessió i preparats amb antelació per l'estudiant. En quatre de les sessions consistirà en algunes preguntes curtes.	Fins a 6 punts de la nota final
Proves objectives de tipus test	Al final d'algunes de cada sessió, es dedicarà mitja hora a fer petites i variades proves d'assimilació dels coneixements desenvolupats en aquella sessió i preparats amb antelació per l'estudiant. En tres de les sessions consistirà en un exàmen tipus test de 10 preguntes.	Fins a 6 punts de la nota final

Altres comentaris i segona convocatòria

Els alumnes que no aprovin l'avaluació continuada hauran de desenvolupar les següents tasques de recuperació durant el període lectiu del 21 de gener al 15 de febrer. En aquest cas, les proves consistiran en dues parts:

1. un exàmen sobre tot el contingut de les lectures desenvolupades durant el curs, que valdrà 5 punts de la nota final i
2. la resposta a preguntes sobre un cas pràctic, que valdrà 5 punts de la nota final.

Fons d'informació

Bàsica

Borja Jiménez, Emiliano. *Curso de Política Criminal*. Tirant lo blanch. València. 2003.

Complementària

Dins del temari de l'assignatura, l'alumne trobarà especificada una referència de lectura obligada per preparar cada tema.